

Belgium

I. Az ország társadalmi-gazdasági helyzete

1. Általános információk

Hivatalos megnevezés	Belga Királyság – hollandul: Koninkrijk België - franciául: Royaume de Belgique – németül: Königreich Belgien
Államforma	alkotmányos monarchia, föderatív parlamenti demokrácia
Főváros	Brüsszel
Terület	30 528 km ²
Népesség	10,6 millió fő
Nemzetiségi megoszlás	flamand (58%), vallon (33%), német (1%), luxemburgi (1%), külföldi (olasz, marokkói, francia, holland, török, egyéb) 7%
Vallási megoszlás	római katolikus (75%), protestáns, muzulmán, zsidó és nem hívő (25%)
Hivatalos nyelv	holland, francia, német
Klíma	mérsékelt óceáni
Államfő	II. Albert király
Miniszterelnök	Yves Leterme (ügyvezetőként a 2010 nyári választásokig)
Hivatalos pénznem (kód)	Euró (EUR)
Jelentősebb városok	Brüsszel (1 millió), Antwerpen (460 ezer), Gent (230 ezer), Charleroi (200 ezer), Liège (185 ezer), Brugge (120 ezer)

2. Főbb gazdasági mutatók, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

Belgium főbb gazdasági mutatói, 2007-09

		2007	2008	2009
GDP (folyó áron)	Mrd EUR	334,9	344,7	337,8
GDP változás (reál)	%	2,9	1,0	-3,1
Egy főre jutó GDP (PPS)	Ezer EUR/fő	28,8	28,9	n.a.
Infláció (fogyasztói árindex)	%	1,8	4,5	0,0
Munkanélküliségi ráta	%	7,5	7,0	7,9
Költségvetés egyenlege	GDP %-a	-0,2	-1,2	-6,0
Államadósság (év végi)	GDP %-a	84,2	89,8	96,7
Folyó fizetési mérleg egyenlege	GDP %-a	2,2	- 2,9	0,5

Forrás: Eurostat

Belgium modern piacgazdaság, ami nyugat-európai központi elhelyezkedésén és kiváló infrastruktúráján alapul. A tengeri kikötők, hajózható csatorna és vasúthálózat mellett éjszaka is kivilágított autópályák sokasága kapcsolja Európához (az EU intézményei többsége Brüsszelben található) és a világgazdasághoz, melytől erősen függ. Bár a ma már nem bányászott szénen kívül más természeti kincse nincs, ipara fejlett és az összes tradicionális ágazatra kiterjed az acélgépipártól az autó- és gépiparig; a textilipartól a vegy- és gyógyszeriparon át az elektromos és elektronikus ágazatig. A 2008-as adatok szerint a GDP 75%-a a szolgáltatásokból származik, míg a mezőgazdaság részesedése csak 1%. A mintegy 5 millió munkavállaló negyede dolgozik az iparban, 2%-a a mezőgazdaságban, míg a többi a szolgáltatási szektorban.

A belga gazdaság 2009-ben a második világháború óta a legsúlyosabb recesszió időszakát élte meg: nem végleges adatok szerint a GDP 3,1%-kal esett vissza az előző évhez viszonyítva. Meghatározó gazdasági szakértők véleménye szerint annak ellenére, hogy a gazdasági tevékenység 2009 második felében már szerény élénkülést mutatott, várhatóan több évre lesz szükség a 2008-09-es recesszió által okozott veszteségek kiigazítására, ami magas költségvetési hiányt és az államadósság növekedését eredményezte. Bár a legújabb előrejelzések 2010-re 1%-os GDP növekedéssel számolnak, de mivel Belgium hosszabb ideje az EU egyik legeladósodottabb országa (a GDP arányos bruttó adósság az 1993-as 134%-os csúcs óta csökkent, 2007-ben 84,2%-ra, 2008-ban azonban 89,8%-ra ugrott vissza és 2009-ben már a GDP 96,7%-a) kétséges tud-e erre a célra központi forrást mozgósítani. Eddig 5 Mrd euró föderális és régiós forrást mozgósítottak válságkezelésre, melyből a bankszektor és a válság által érintett ágazatok vállalatainak (elsősorban ipari és építőipari) támogatása folyik. Ennek során csökkentésre került az ÁFA az építőipari, az energia számláknál és a flamand kormány 3,5 Mrd euró visszatérítendő támogatást adott a KBC bankcsoportnak.

A Belga Nemzeti Bank éves jelentése a gazdaság legkedvezőbb folyamatának a 0%-os inflációt tartja, a leginkább negatívnak pedig a növekvő munkanélküliséget, mely 67 ezer fővel nőtt 2009-ben, a ráta megközelítette a 8%-ot.

3. Külkereskedelmi tendenciák, külkereskedelmi statisztika, főbb partnerek, főbb termékek

Belgium külkereskedelmi forgalma, 2006-09

		2006	2007	2008	2009
Áruforgalmi egyenleg	M EUR	2 582	2 475	- 11 240	- 710
Export	M EUR	223 969	236 982	224 604	181 981
Import	M EUR	221 387	234 507	235 844	182 691
Szolgáltatások egyenlege	M EUR	4 996	4 186	3 032	4 683
Export	M EUR	47 385	54 379	59 758	58 063
Import	M EUR	42 389	50 193	56 728	53 380

Forrás: Eurostat

Belgium külgazdaság-politikája egyrészt az EU tagságból adódó lehetőségekre és kötelezettségekre épül, másrészt meghatározó, hogy éves kivitele csaknem megegyezik éves nemzeti jövedelemével. Az ország az EU egyik legnyitottabb gazdasága, exportszektora jelentős mértékben támaszkodik importtermékekre, következésképp a kereskedelem szabadságának biztosítása alapvető érdeke Belgiumnak. A gazdaságban hagyományosan kiemelkedő szerepet játszó külkereskedelem a korábbi évek növekvő tendenciájával ellentétben a gazdasági válság hatására már 2008-ban csökkent, 2009-ben pedig erőteljesen visszaesett: az export mintegy 20%-kal, az import pedig 25%-kal volt alacsonyabb az előző évinél. A belga külkereskedelmi mérleg évtizedeken keresztül aktívumot mutatott, 2008-ban azonban az egyenleg már hiányba fordult, és negatív maradt 2009-ben is.

Belgium legfontosabb külkereskedelmi partnerei továbbra is három fő szomszédja: Németország, Hollandia és Franciaország, melyekkel külkereskedelmi forgalmának közel 50%-át bonyolítja le. A mintegy 95%-ban kis-, és középvállalatokból álló belga gazdaság szerves része és központja a környező országok területeit is tartalmazó két-háromszáz kilométer átmérőjű gyűrűnek, a szoros gazdasági együttműködést logisztikai, nyelvi, szállítási akadályok nem hátráltatják. A szoros beilleszkedést mutatja, hogy a legfontosabb export- és import árucsoportok megegyeznek; ide a vegyi- és műanyagok, a gépek és berendezések valamint járművek tartoznak.

4. Tőkeáramlás alakulása és a főbb partnerek

Belgium közvetlen tőkebefektetés importja és exportja, 2007-09

		2007	2008	2009
Külföldi közvetlen tőkebefektetés-import	Mrd EUR	47,3	95,1	17,1
Külföldi közvetlen tőkebefektetések állománya	Mrd EUR	551,0	482,0	n.a.
Tőkebefektetés más országba	Mrd EUR	33,9	14,6	7,9
Tőkebefektetés állománya	Mrd EUR	441,0	442,0	n.a.

Forrás: Belga Nemzeti Bank

Belgium kereskedelmi hagyományai, a fejlett pénzügyi és szolgáltatói szektor hozzájárulnak ahhoz, hogy az ország a nemzetközi befektetői piac egyik aktív szereplője legyen. 2008 végétől a globális recesszió, a hitel-szűke, a csökkenő profitok és a gazdasági kitátások számos vállalatnál a termelés, a munkaerő és a tőkekiadások csökkentéséhez vezetett, amelynek következtében 2009-ben mind a közvetlen működőtőke és portfólió befektetések, mind a vállalatok közötti pénzügyi műveletek területén visszaesett az érdeklődés és nemzetközi aktivitás.

Belgium a befektetéseket „zöld” iparában (megújuló energia, e-gépkocsi) és az életminőség javítás területén (gyógyszergyártás, orvosi csúcstechnológia) ösztönzi, illetve a tőkebefektetések is erre a területre irányulnak, kiegészülve a szolgáltatásokkal.

II. MAGYARORSZÁG ÉS BELGIUM BILATERÁLIS KAPCSOLATAI

A magyar-belga külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

	KIVITEL		BEHOZATAL		EGYENLEG	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Összesen	1 242,1	1 040,1	1 712,4	1 339,1	- 470,3	- 299,0
Élelmiszer, ital, dohány	83,3	89,9	73,6	76,4	9,7	13,5
Nyersanyagok	9,8	11,6	16,9	16,0	- 7,1	- 4,4
Energiahordozók	16,0	74,6	11,6	49,1	4,4	25,5
Feldolgozott termékek	368,6	282,3	1 033,6	884,1	- 665,0	- 601,8
Gépek, gépi berendezések	764,4	581,7	576,7	313,5	187,7	268,2

Értékváltozás és a forgalom megoszlása 2009-ben (%)

	INDEX (2008=100)		MEGOSZLÁS	
	KIVITEL	BEHOZATAL	KIVITEL	BEHOZATAL
Összesen	83,7	78,2	100	100
Élelmiszer, ital, dohány	107,9	103,9	8,6	5,7
Nyersanyagok	116,2	94,7	1,1	1,2
Energiahordozók	466,9	423,3	7,2	3,7
Feldolgozott termékek	76,6	85,5	27,1	66,0
Gépek, gépi berendezések	76,1	54,4	55,9	23,4

Forrás: KSH

A Belgiummal folytatott termékforgalmat dinamikus növekedés jellemezte a 2005-08-as időszakban, de ezt az egyenleg magyar szempontból folyamatos romlása kísérte. A kétoldalú árukereskedelem 2009-ben, Belgium teljes külkereskedelmének csökkenésével megegyező mértékben, négyötödére esett vissza a gazdasági válság következtében. Tekintettel arra, hogy az import az egy

évvel korábbanak 78,2%-a, míg a kivitel 83,7%-a; a relatív export pozíció javult és a forgalom passzívuma 170 M euróval csökkent.

Kétoldalú kereskedelmünk tavaly kevesebb, mint 0,5%-át tette ki a teljes belga forgalomnak és ezzel az ország 30. legfontosabb kereskedelmi partnere voltunk. Magyarország Lengyelország és Csehország után a közép- és kelet-európai régióból Belgium harmadik legfontosabb partnere volt, de ha az országok méreteit is figyelembe vesszük, hazánk a második helyet foglalja el.

Legfontosabb importcikkek továbbra is a vegyi, és műanyagok, gépek, járművek, valamint acéltermékek. Legfontosabb exportcikkek: gépek, berendezések, járművek, fémipari termékek, vegyi-, és műanyagok. Kiemelkedő importcikkünk a gyógyszer (mintegy 300 M euró), exportunk egynegyedét pedig elektromos gépek és készülékek teszik ki. A visszaesés nem érintette az élelmiszer, ital, dohány valamint energiahordozó árucsoportok kereskedelmét, mind exportunk mind importunk nőtt. Mind az exportot, mind az importot jellemzi, hogy visszaesett a legfejlettebb termékkört jelentő gépek, szállító eszközök kereskedelme, ami közvetlenül kapcsolódik a mindkét országban jelentős szerepet játszó autóipar válságához.

Kétoldalú közvetlen tőkebefektetések, 2006-08 (M EUR)

	2006	2007	2008
Belgium közvetlen tőkebefektetés-exportja Magyarországra	82,5	2 050,2	-223,8
Belgium közvetlen tőkebefektetés-állománya Magyarországon	1 234,7	1 462,1	1 404,5
Magyarország tőkebefektetése Belgiumba	6,1	20,3	2,7
Magyarország tőkebefektetés-állománya Belgiumban	-0,3	-	0,3

Forrás: MNB

Magyarországon az elmúlt hét év folyamán hozzávetőleg 1,5 Mrd euró értékű belga tőkebefektetésre került sor. A legnagyobbak: KBC 512 M euró befektetése K&H teljes tulajdonának megszerzésére 2005-ben; Bridgestone Europe NV., Brüsszel 200 M euró befektetése gumiabroncs gyártó üzem létesítésére Tatabánya mellett 2007-ben, Környén; GSK Biologicals, Rixensart 100 M euró befektetése gödöllői vakcina gyártó üzem kialakítására, bővítésére 2003-2005 között.

Belgium a külföldi befektetők rangsorában előkelő pozíciót foglal el: a 6-8. hely között van.

Sok nemzetközi nagyvállalat brüsszeli/belgiumi központjából fektetett/fektet be hazánkba, amelyek értékét így a belga tőkebefektetéseknél veszik számba, de az is előfordul, hogy a belga cégek - feltehetően adózási szempontok miatt - Luxemburgon és Hollandián keresztül terjeszkednek a térségünkben.